ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1957

Vyhlásené: 23.03.1957 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

20

Vyhláška ministra zdravotníctva

z 8. marca 1957

o úplnom znení zákona č. 4/1952 Zb. o hygienickej a protiepidemickej starostlivosti

Podľa č. II zákona č. 18/1957 Zb. vyhlasujem v prílohe úplné znenie zákona č. 4/1952 Zb. o hygienickej a protiepidemickej starostlivosti, ako vyplýva z neskorších predpisov.

Plojhar v. r.

Príloha vyhlášky č. 20
1957 Zb.

Zákon

z 28. marca 1952 č. 4 Zb.
o hygienickej a protiepidemickej starostlivosti v znení vyplývajúcom z neskorších predpisov
Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:
Časť I
Účel a úlohy hygienickej protiepidemickej starostlivosti
§ 1
Ústavou zaručené právo ľudu na ochranu zdravia zabezpečuje štát predovšetkým starostlivosťou o to, aby prostredie, v ktorom človek žije a pracuje, i ostatné podmienky jeho života boli zo zdravotnej stránky čo najpriaznivejšie. Touto hygienickou a protiepidemickou starostlivosťou bojuje proti vzniku a šíreniu nemoci a napomáha tak zdravý vývoj ľudu, rozvoj jeho tvorivých síl a zvyšovanie produktivity práce.
§ 2
Hygienická a protiepidemická starostlivosť spočíva hlavne
a) v starostlivosti o zdravotne priaznivý stav vzduchu, vody, pôdy, obytných aj iných budov a zariadení a verejne prístupných miest,
b) v starostlivosti o zdravotne priaznivé pracovné podmienky človeka, zvlášť o ochranu jeho zdravia pri práci pred nepriaznivými účinkami pracovného porstredia a procesu a pred nemocami z povolania
c) v starostlivosti o zdravé výchovné prostredie a o iné zdravotne priaznivé podmienky vývoja školskej mládeže,
d) v starostlivosti o to, aby sa ľudu dostávalo za správnych podmienok zdravotne nezávadných požívatín s potrebnou biologickou hodnotou ako i zdravotne nezávadných predmetov bežného užívania,
e) v osobitých ochranných opatreniach proti vzniku a šíreniu prenosných nemocí.
§ 3
(1) Na dosiahnutie účelu hygienickej a protiepidemickej starostlivosti je každý, kto môže svojou činnosťou ovplyvniť životné podmienky, povinný robiť všetky potrebné hygienické a protiepidemické opatrenia alebo podrobiť sa ich vykonaniu pritom je tiež povinný vyžiadať si v prípadoch určených týmto zákonom alebo predpismi podľa neho vydanými záväzný posudok orgánov hygienickej a protiepidemickej služby.
(2) V záujme účinného boja proti prenosným nemocniciam je povinny každý, komu sa to uloži predpismi vydanými podľa tohto zákona alebo kompetentnými orgánmi, vykonávať potrebné osobitné protiepidemické opatrenia alebo podrobiť sa ich vykonaniu; najmä je povinný hlásiť onemocnenie, podozrenie z onemocnenia a úmrtie prenosnou nemocou, podrobiť sa očkovaniu, liečeniu a izolácii a vykonávať dezinfekciu alebo podrobiť sa jej vykonaniu.
(3) Pokial na zdolanie a zamedzenie prenosných nemocí nestačia prostriedky na to určené, je zásadne každý povinný podľa svojich síl poskytovať potrebnú osobnú a vecnú pomoc.
Časť II
Orgány hygienickej a protiepidemickej služby
§ 4
(1) V záujme zabezpečenia sústavnej a účinnej hygienickej a protiepidemickej starostlivosti sa zriaďujú orgány hygienickej a protiepidemickej služby.
(2) Orgány hygienickej a protiepidemickej služby sú
a) hlavný hygienik Československej republiky, ktorý je na čele hygienickej a protiepidemickej zložky Ministerstva zdravotníctva;
b) hlavný hygienik Slovenska, ktorý je na čele hygienickej a protiepidemickej zložky Povereníctva zdravotníctva;
c) krajský hygienik;
d) okresný hygienik;
(3) nadriadený hygienik vedie prácu podriadených hygienikov a dáva im rozkazy a pokyny.
§ 5
(1) Orgány hygienickej a protiepidemickej služby

1. vydávajú podľa tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných podrobné smernice v odbore hygienickej a protiepidemickej starostlivosti záväzné pre všetky podniky, zariadenia i jednotlivé osoby;
2. dozerajú na dodržiavanie hygienických a protiepidemických predpisov; najmä dozerajú
a) na vykonávanie opatrení na ochranu vzduchu, vody a pôdy pred znečistením látkami škodlivými ľudskému zdraviu,
b) na zachovávanie hygienických predpisov pri určovaní stavebných obvodov a pri plánovaní, projektovaní a uskutočňovaní výstavby a všetkých úprav sídlisk a obcí a novostavieb, prestavieb, nadstavieb a stavebných zmien (ďalej len „stavieb") závodov, verejných i obytných budov, pozemných, vodných a iných objektov a zariadení,
c) na hygienický stav verejných i obytných budov, priestranstiev, závodov a hospodárskych, dopravných, výchovných, zdravotníckych a iných zariadení,
d) na to, či sa všetkým dostáva zdravotne nezávadných poživatín a predmetov bežného užívania; dozerajú najmä i na to, aby akostné a technické normy a štandardy poživatín a priemyslových výrobkov, ktoré možu mať vplyv na ľudské zdravie, zodpovedali hygienickým predpisom a požiadavkám;
3. kontrolujú účinnosť a nezávadnosť sér, vakcín a bakteriálnych prípravkov;
4. plánujú a vykonávajú opatrenia proti vzniku a šíreniu prenosných nemocí, nemocí z povolania a nemocí, ktorých vznik alebo šírenie sú dôsledkom porušovania hygienických predpisov a požiadaviek; zabezpečujú sústavnú evidenciu prenosných nemocí;
5. riadia hygienickú a protiepidemickú službu pri organizovanej preprave osôb;
6. plánujú a vykonávjú opatrenia slejujúce zdravotnícku ochranu štátnych hraníc;
7. usmerňujú hygienickú a protiepidemickú činnosť všetkých zdravotníckych zariadení;
8. zúčastňujú sa na riadení zdravotne-osvetovej práce na poli hygienickej a protiepidemickej starostlivosti.
(2) Bez kladného posudku orgánov hygienickej a protiepidemickej sluzby nemozno zhotovit smerne ani podrobne uzemné plány, urcit stavebné obvody a zastavovacie plány alebo udelit povolenie na stavby uvedene v odseku 1 č. 2 písm. b), ani určiť normy a štandardy uvedené v odseku 1 č. 2 písm. d).

§ 6

(1) Plniac úlohy uvedené v § 5, sú orgány hygienickej a protiepidemickej služby oprávnené a povinné
1. vstupovať do všetkých závodov, úradov, ústavov, zariadení a objektov, odoberať v potrebnom množstve a rozsahu vzorky na vyšetrenie a požadovať potrebné doklady a údaje;
2. udelovať zodpovedným vedúcim závodov, úradov, ústavov a zariadení i jednotlivým osobám záväzné pokyny na vykonávanie hygienických a protiepidemických opatrení;
3. robiť tieto opatrenia:
a) nariadiť vyradenie osôb, ktorých zdravotný stav môže ohroziť iné osoby, z istých činností,
b) zakázať skladovanie, uchovávanie, obeh a spotrebu zdravotne závadných pozivatín a iných výrobkov a nariadit ich zničenie alebo použitie na iné účely.
(2) Pokiaľ orgány veterinárnej zdravotníckej služby Ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vykonávajú bežný a prevádzkový hygienický dozor na spracovanie, skladovanie, uchovávanie a prepravu poživatín živočišného pôvodu, majú povinnosti a práva orgánov hygienickej a protiepidemickej služby.

§ 7

(1) Posudky o normách a štandardoch podľa § 5 ods. 1 č. 2 podáva a účinnosť a nezávadnosť sér, vakcín a bakteriálnych prípravkov pred ich uvedením do obehu kontroluje výhradne hlavný hygienik Československej republiky. Smernice podľa § 5 ods. 1 č. 2 pism. b) a ods. 2 vo veciach, ktoré majú širší nez krajský význam, vydáva hlavný hygienik Československej rebubliky a pre Slovensko hlavný hygienik Slovenska. Závazné posudky podla § 5 ods. 1 č. 2 pism b) a ods. 2 vo veciach krajského významu vydáva krajský hygienik a vo veciach okresného a miestneho významu okresný hygienik
(2) Oprávnenia uvedené v § 6 ods. 1 nálezia aj odborným pracovníkom príslušných hygienicko-epidemiologických staníc (§ 11)

§ 8

Ak všetky opatrenia orgánov hygienickej a protiepidemickej služby nestačili na odstránenie hygienických alebo epidemiologických závad, má minister zdravotníctva právo po predchádzajúcom upozornení kompetentného ministra nariadiť zastavenie stavby alebo výroby

alebo zakázať užívanie alebo prevádzku závodu, zariadenia alebo iného objektu až do urobenia nápravy.

§ 9

(1) Hlavného hygienika Československej republiky ustanovuje a odvoláva vláda na návrh ministra zdravotníctva, hlavného hygienika Slovenska Sbor povereníkov na návrh povereníka zdravotníctva. Ustavovenie a odvolávanie krajskch a okresných hygienikov sa spravuje predpismi o ustanovovaní a zbavovaní zamestnancov výkonných orgánov rád národných výborov.

(2) Hlavnému hygienikovi pomáha v plnení jeho úloh poradný sbor, ktorý zriadi a ktorého členov vymenúva na návrh hlavného hygienika minister (poverenik) zdravotníctva.

(3) Krajský (okresný) hygienik je podriadený krajskému (okresnému) národnému výboru a jeho výkonným orgánom. Jeho rozhodnutie a opatrenie podľa § 5 ods. 1 č. 2 a 3 a ods. 2 a § 6 ods. 1 č. 3 môže meniť a rušiť rada národného výrobcu len po vypočutí nadriadeného hygienika.

§ 10

(1) Orgány hygienickej a protiepidemickej služby vykonávajú svoju posobnosť v úzkej súčinnosti s ostatnými zúčastnenými zdravotníckymi orgánmi a zariadeniami, a pokiaľ ide o starostlivosť o zdravotne priaznivé pracovné podmienky, prejednajú vec pred svojím rozhodnutím s príslušnými orgánmi inšpekcie práce.

(2) Všetky úrady (orgány), podniky, zariadenia a organizácie sú povinné napomáhať orgány hygienickej a protiepidemickej služby pri plnení ich úloh.

(3) Orgány hygienickej a protiepidemickej služby sú povinné zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone svojej posobnosti, najma dbať na predpisy o zachovávaní štátneho, hospodárskeho a služobného tajomstva.

Časť III

Výkonné zariadenia

§ 11

(1) Orgány hygienickej a protiepidemickej služby majú pre plnenie svojich úloh výkonné hygienické a protiepidemické zariadenia, a to

a) ústredné (oblastné) výskumné ústavy v odbore hygieny, v odbore epidemiológie a v odbore mikrobiológie, ktoré sú zariadením Ministerstva (Povereníctva) zdravotníctva,

b) krajské výskumné ústavy a krajskú a okresné hygienicko-epidemiologické stranice, ktoré sú zariadením kompetentného národného výboru.

(2) Ak to vyzadujú potreby hygienickej a protiepidemickej starostlivosti, možu sa zriadiť pobočky týchto zariadeni.

§ 12

(1) Ústredné ústavy zriaďuje minister zdravotníctva na návrh hlavného hygienika. Krajské ústavy a krajské a okresné stanice zriaďuje kompetentný výkonný orgán národného výboru podľa smerníc ministra zdravotníctva.

(2) Ústavy a stanice sa členia podľa zásad účelnej deľby práce na odborné zložky. Na čele jednotlivých ústavov a staníc je riaditeľ. Riaditeľa ústavu ustanovuje a odvoláva minister zdravotníctva na návrh hlavného hygienika. Riaditeľom krajskej stanice je krajský hygienik, riaditeľom okresnej stanice okresný hygienik.

(3) Ministerstvo zdravotníctva určí po dohode s ministerstvami vnútra a financií úlohy ústavov a staníc, normy ich osobného a vecného vystrojenia a upraví ich správu, vnútorné členenie a prevádzku.

Časť IV

Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 13

(1) Náklady na niektoré osobitné protiepidemické opatrenia, najma na nariadené očkovanie, na ústavnú izoláciu a na dezinfekciu ohniska nákazy, znáša štát. Náklady na ostatné hygienické a protihygienické opatrenia, i keď boli nariadené alebo vykonané z úradnej moci, znáša spravidla ten, ktorého osoby alebo veci sa opatrenie národného výboru môžu z dôvodov osobitného zreteľa poskytnúť podporu na úhradu takých nákladov.

(2) Ak sa hygienickým a epidemiologickým vyšetrením alebo skúmaním zistili hygienické alebo epidemiologické závady, možno náhradu nákladov takého vyšetrenia alebo skúmania uložiť primerane podľa ustavovenia odseku 1 druhej vety.

(3) Podrobnejšiu úpravu vykoná Ministerstvo zdravotníctva po dohode s ministerstvami vnútra a financií.

§ 14

(1) Za škodu sposobenú vykonavím hygienických a protiepidemických opatrení, ak len nejde o ušlý pracovný zárobok, sa náhradia neposkytuje, ani keď tieto opatrenia boli nariadené. Kompetentný výkonný orgán okresného národného výboru môže z dôvodov osobitného zreteľa poskytnúť podporu na krytie takej škody.
(2) Za vzorky odobraté na účely hygienického a epidemiologického vyšetrenia a skúmania neprislúcha náhrada.
(3) Podrobnejšiu úpravu vykoná Ministerstvo zdravotníctva po dohode s ministerstvami vnútra a financií.
§ 15
Minister ydravotníctva sa splnomocňuje, aby vydal predpisy pre jednotlivé úseky hygienickej a protiepidemickej starostlivosti a na vykonanie tohto zákona
§ 16
(1) Hygienicú a protiepidemickú službu v brannej moci vykonávajú kompetentné vojenské orgány. Ak sú potrebné hygienické a protiepidemické opatrenia všeobecnej povahy alebo ich jednotného vykonávania, postupujú vojenské orgány v úzkej súčinnosti s orgánmi hygienickej a protiepidemickej služby.
(2) Ak ide o zamedzenie vzniku a šírenia prenosných nemocí, urobia vejenské orgány v odbore svojej posobnosti potrebné opatrenia v súlade so všeobecnými opatreniami, nariadenými orgánmi hygienickej a protiepidemickej služby pre civilné obyvyteľstvo.
(3) Súčinnosť vojenských orgánov a orgánov hygienickej a protiepidemickej služby pri vykonávaní toho zákona upravia ministerstvá zdravotníctva a národnej obrany.
(4) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia obdobne tiež pre vykonávanie hygienickej a protiepidemickej starostlivosti v odbore Ministerstva vnútra, pokiaľ ide o ozbrojené zložky, a v odbore Ministerstva dopravy, pokiaľ ide o železnice; súčinnosř ich orgánov s orgánmi hygienickej a protiepidemickej služby pri vykonávaní tohto zákona upravia ministerstvá zdravotníctva, vnútra a dopravy.
§ 17
(1) Zrušujú sa všetky ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na veci upravené týmto zákonom.
(2) Do vzdania predpisov podľa tohto zákona sa primerane postupuje podľa predpisov doterajších, pokiaľ nie sú v rozpore s týmto zákonom.
§ 18
Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1952;*) vykoná ho minister zdravotníctva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

*) Zmeny vykonané zákonom č. 18/1957 Zb. nadobúdajú účinnosť 23. marcom 1957.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.